

PROVOCĂRILE ECONOMIEI CIRCULARE

Dr. Mihaela Ștefănescu

CIRCULARITATE= “ÎNCHIDEREA BUCLEI” LANȚULUI VALORIC (PRODUCȚIE&CONSUM DURABILE)

Sursa:

<https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/priorities/economia-circulara/20151201STO05603/economia-circulara-definitie-importanta-si-beneficii>

PERSPECTIVELE ECONOMIEI CIRCULARE

- *Economia circulară:*

= tranziția de la modelul economic linear la cel al utilizării eficiente a multiplelor tipuri de resurse (primare, materiale, financiare, informaționale, etc.);

= un model de producție și consum durabil;

= este asociată protecției mediului, competitivității, inovării și cercetării tehnologice;

= nu este un proces singular, necesită o implicare activă din partea tuturor factorilor interesați.

- **Studiul IER- Tranziția către o economie circulară. De la managementul deșeurilor la o economie verde în România** propune 32 de recomandări de politică publică, împărțite pe 5 componente: legislativă; structurală; economică; educațională, de cercetare și comunicare; socială.

ECONOMIA CIRCULARĂ ÎNTRE REGLEMENTĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI (I)

- **La nivel european:** UE are deja un cadru legislativ extins dedicat economiei circulare realizat printr-o serie de demersuri:
- *Pachetul de Economie Circulară* vizează reglementări legislative care au ca țintă realizarea unui management integrat al resurselor pe mai multe sectoare de activitate:
  - ✓ noi ținte de reciclare pentru anul 2030 (65% în cazul deșeurilor municipale și 75% pentru deșeuri din ambalaje); colectarea separată a deșeurilor; interzicerea depozitării (2030)
  - ✓ partea de producție (proiectarea produselor, responsabilitate extinsă a producătorilor), consum (ex. etichetarea), dezvoltarea pieței materialelor secundare (ex. standarde de calitate pentru materialele secundare recuperate din deșeuri).
- *Pactul Ecologic European*- foaie de parcurs cu obiective & acțiuni pe diverse zone:
  - ✓ realizarea unei economii circulare și neutre climatic (2050),
  - ✓ stoparea pierderii biodiversității și a poluării (un mediu fără substanțe toxice, Strategia industrială pentru o economie curată și circulară, mobilitate durabilă și inteligentă),
  - ✓ promovarea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic (Strategia „De la fermă la consumator”).
- *Planul de Acțiune pentru Economie Circulară* (martie 2020) își propune să sprijine activ acțiunile strategice incluse în cadrul Pactului Ecologic European. Această inițiativă are în vedere o politică a „produselor durabile” pentru a sprijini proiectarea circulară (textile, construcții, produse electronice, materiale plastice), inclusiv a Achizițiilor Publice Ecologice (APE).
  - ✓ Printre zonele de acțiune se remarcă aceea referitoare la **“Make circularity work for people, regions and cities”**.

ECONOMIA CIRCULARĂ ÎNTRE REGLEMENTĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI (II)

- ***La nivel național:*** Economia circulară implică cooperare tuturor factorilor interesați, inclusiv autorități locale și mediu privat; abordare intersectorială și o bună comunicare.
- ✓ îmbunătățirea calității informațiilor incluse în planurile de prevenire și reducere a cantității de deșeur.
- ✓ eficientizare procesului de reciclare și recirculare a materiilor prime incorporate la nivel de produse.
- ✓ o mai bună implementare și promovare a opțiunilor piramidei deșeurilor.
- ✓ *Sistemele de garanție-returnare de tipul buy-back* (de ex. pentru ambalaje primare nereutilizabile, electrocasnice).
- ✓ *Contribuția pentru economie circulară* pentru deșeurile municipale destinate a fi eliminate prin depozitare (prin OUG 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu prevede că din 2020 valoarea acesteia este de 80 lei/tonă).
- ✓ *Cadrul național al achizițiilor publice ecologice* (Legea nr. 69/2016 din 25 aprilie 2016 privind achizițiile publice verzi, Ordinul nr. 1068/1652/2018 pentru aprobarea ghidului de achiziții publice verzi care cuprinde cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupe de produse și servicii ce se solicită la nivelul caietelor de sarcini).

INIȚIATIVELE ECONOMIEI CIRCULARE (I)

○ Nivel internațional:

- ✓ *African Circular Economy Alliance* a fost lansată în 2016 de Rwanda, Nigeria și Africa de Sud, împreună cu UNEP și Forumul Economic Mondial. Inițiativa vizează, printre altele, schimbul de bune practici, realizarea de parteneriate, finanțarea și proiecte de economie circulară. Mai multe detalii: <https://pacecircular.org/african-circular-economy-alliance>
- ✓ *Regional Coalition on Circular Economy of Latin America and the Caribbean* a fost lansată în februarie 2021 cu scopul de promovare a economiei circulare, ca parte a redresării COVID-19. Mai multe detalii: <https://pacecircular.org/latin-america-and-caribbean-circular-economy-coalition>
- ✓ *Global Alliance for Circular Economy and Resource Efficiency (GACERE)* a fost lansată pe 21 februarie 2021, cu ocazia reuniunii UNEA5 pentru a sprijini dezvoltarea inițiativelor internaționale legate de tranziția către o economie circulară, promovarea eficienței resurselor și a consumului și producției durabile. Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/environment/international_issues/gacere.html

INIȚIATIVELE ECONOMIEI CIRCULARE (II)

- Nivel european:

- ✓ *Platforma europeană a părților interesate de economie circulară*- inițiativa comună a Comisiei Europene și a Comitetului Economic și Social European. Mai multe detalii: <https://circulareconomy.europa.eu/platform/>
- ✓ *Alianța pentru circularitate din domeniul maselor plastice*- inițiativa Comisiei Europene; vizează asumarea de angajamente voluntare pentru utilizarea de materiale plastice reciclate pentru a contribui la creșterea pieței UE pentru materialele reciclate până la 10 milioane de tone până în 2025. În prezent sunt 272 de semnatori. Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/circular-plastics-alliance_en
- ✓ *Urban Agenda Partnership on Circular Economy* – întărirea dimensiunii urbane în elaborarea politicilor UE; 12 zone tematice. Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/conferences/cities_forum_2017/partnership_circular_jentoft.pdf

INIȚIATIVELE ECONOMIEI CIRCULARE (III)

- *Inițiative din zona economiei digitale circulare:*
- Aplicații IT de tipul *FoodCloud* și *Too Good To Go* abordează risipa de alimente. Prin intermediul platformelor IT se pot conecta consumatorii și organizațiile de caritate cu restaurantele și comercianții cu amănuntul. Mai multe informații: <https://food.cloud/>; <https://toogoodtogo.co.uk/en-gb>
- Inițiativa *Dutch Circularise* utilizează folosește tehnologie blockchain pentru a îmbunătăți transparența și comunicarea la nivelul lanțurilor de valori circulare. Mai multe informații: <https://www.circularise.com/>
- Inițiative din zona simbiozei industriale (de ex. *Modelul finlandez*- Centrul de deșuri Kujala, Lahti, Finlanda) sunt incluse în Anexa I a studiului IER Tranziția către o economie circulară. De la managementul deșeurilor la o economie verde în România.

INIȚIATIVELE ECONOMIEI CIRCULARE (IV)

- Nivel național:

- ✓ *Studiul Institutului European din România, Tranziția către o economie circulară. De la managementul deșeurilor la o economie verde în România (SPOS2018). Mai multe informații:* http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2019/03/Final_Studiul-3_Spos-2018_Economie-circular%C4%83-1.pdf
- ✓ *Studiu privind evaluarea sistemului de garanție, componentă a sistemului de gestionare a deșeurilor în România. Mai multe informații:* [200311_Brosura-ASE-Buyback-PART1+PART2 - FINAL.pdf \(mmediu.ro\)](http://mmediu.ro/200311_Brosura-ASE-Buyback-PART1+PART2-FINAL.pdf)
- ✓ *Proiectul SinCE-AFC- "Consolidarea spiritului antreprenorial al IMM-urilor din lanțul agroalimentar în tranziția către economia circulară" Mai multe informații:* <https://adrmuntenia.ro/proiectul-sinceafc/static/1235>
- ✓ *Proiectul BIOREGIO 'Modele pentru economia circulară regională și cele mai bune tehnologii disponibile pentru fluxuri organice'. Mai multe informații:* <https://icechim-calarasi.ro/index.php/proiecte/bioregio>

INIȚIATIVELE ECONOMIEI CIRCULARE (V)

- Strategia pentru economie circulara Buzău 2020-2030

<https://primariabuzau.ro/wp-content/uploads/2021/02/Strategia-pentru-economie-circulara-Buzau-2020-2030-6mb.pdf>

- Municipiul Iași a devenit parte a rețelei internaționale „Orase Zero Deseuri” (“Zero Waste Municipalities”).
- Stații de compostare Ecobihor. Mai multe detalii: <https://ecobihor.ro/statia-de-compost/>
- Mai multe exemple sunt incluse în studiul IER - Tranziția către o economie circulară. De la managementul deșeurilor la o economie verde în România.

FINANȚARE (I)

- La nivel european
- *Mecanismul de redresare și reziliență*: elementul central al Instrumentului NextGenerationEU, finanțare disponibilă 672,5 miliarde EUR în împrumuturi și subvenții. Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en
- *Fondul InvestEU* - cel puțin 30 % va contribui la combaterea schimbărilor climatice.
- ❖ Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI) este principalul partener financiar al COM în cadrul acestui program. Unul dintre obiective este crearea unei economii cu emisii reduse de carbon, reziliență climatică și circulară. Mai multe detalii: <https://eiah.eib.org/>
- *Fondul European de Dezvoltare Regională* are printre domeniile cheie de finanțare contribuția la realizarea unei economii cu emisii reduse de carbon.
- ***Mai multe resurse disponibile:***
  - ✓ Portalul european pentru proiecte de investiții (PEPI)- <https://ec.europa.eu/eipp/desktop/ro/index.html>
  - ✓ Finanțarea economiei circulare: <https://circulareconomy.europa.eu/platform/en/financing-circular-economy>

FINANȚARE (II)

- *Planul Național de Redresare și Reziliență*- Pilonul I- Tranziție verde- I.3. Managementul deșeurilor, colectare selectivă și economie circulară
  - ✓ Alocare de granturi și împrumuturi 29,2 mild. Euro
  - ✓ Mai multe informații: <https://mfe.gov.ro/pnrr/>
- *Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027 (PODD)*
  - ✓ Alocare: 4,62 miliarde euro
  - ✓ Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară (dezvoltarea schemelor de gestionare a deșeurilor în vederea stimulării economiei) – 3,491 miliarde euro
  - ✓ Mai multe informații: <https://mfe.gov.ro/consultari-publice-pentru-perioada-2021-2027-programul-operational-dezvoltare-durabila-si-programul-operational-tranzitie-justa/>
    - ✓ http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2020-05-28_PO%20Dezvoltare%20Durabila%20-prima%20versiune%20pt%20SEA.pdf

FINANȚARE (III)

- Programele AFM
- https://www.afm.ro/programe_finantate.php

Rabla	Rabla Plus	Infrastructură de alimentare verde <i>În derulare</i>	Casa Verde Clasic
Spații verzi	Împăduriri <i>În derulare</i>	Alimentare cu apă și canalizare <i>În derulare</i>	Programul RO-LA <i>În derulare</i>
Iazuri	RNMCA <i>În derulare</i>	Studii <i>În derulare</i>	Infrastructură de alimentare verde în municipii <i>Sesiune de depunere proiecte: 18.10.2018-31.12.2020</i>
Transport public nepoluant <i>În derulare</i>	Rabla pentru electrocasnice	Sisteme fotovoltaice <i>Depunere dosare persoane fizice începând cu 10.09.2019</i>	Sisteme fotovoltaice pentru gospodării izolate <i>Sesiune de depunere proiecte: 10.04.2019-31.01.2020</i>
Conștientizarea publicului privind gestionarea deșeurilor	Închidere depozite deșeurilor municipale neconforme	Gestionarea deșeurilor	Infrastructură de încărcare pe autostrăzi, drumuri europene și naționale
Iluminat public	Casa Eficientă Energetică	Eficientă Energetică în școli	

SUNTEM PREGĂTIȚI PENTRU ECONOMIA CIRCULARĂ?

- Provocările pieței globale și ale lanțurilor valorice internaționale în relație cu orientările politicilor la nivelul UE, dar și cu modele emergente de afaceri pentru economie circulară (de ex. simbioză industrială, sharing platforms, etc.).
- România are nevoie de o mai bună interconectare pentru dezvoltarea de noi domenii nișă. Regândirea avantajelor competitive și de creșterea recirculării resurselor pentru a evita presiunilor asociate mediului.
- Este nevoie de noi acțiuni care să permită reechilibrarea relației funcționale dintre componentele de mediu – social- economic prin gestionarea eficientă a consumului de resurse.
- România are nevoie de o abordare strategică a economiei circulare, care să depășească zona asociată managementului deșeurilor. Alte zone vor trebui analizate pornind de la proiectarea ecologică a produselor și ajungând la realizarea de lanțuri valorice sustenabile, consum responsabil, etc.

Vă mulțumesc pentru atenție!

